

Elementi bauhaus arhitekture u oblikovanju kolekcije modnih dodataka

Miletić, Davorka

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:787605>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
TEKSTILNI I MODNI DIZAJN

ZAVRŠNI RAD

ELEMENTI BAUHAUS ARHITEKTURE U OBLIKOVANJU KOLEKCIJE
MODNIH DODATAKA

DAVORKA MILETIĆ

Zagreb, rujan, 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
Zavod za dizajn tekstila i odjeće

ZAVRŠNI RAD

ELEMENTI BAUHAUS ARHITEKTURE U OBLIKOVANJU KOLEKCIJE
MODNIH DODATAKA

doc.art JOSIPA ŠTEFANEC

DAVORKA MILETIĆ

11123/TMD

Zagreb, rujan, 2023.

UNIVERSITY OF ZAGREB
FACULTY OF TEXTILE TECHNOLOGY
Department of Textile and Clothing Design

FINAL THESIS

ELEMENTS OF BAUHAUS ARCHITECTURE IN THE DESIGN OF THE
FASHION ACCESSORIES COLLECTION

doc.art JOSIPA ŠTEFANEC

DAVORKA MILETIĆ

11123/TMD

Zagreb, September, 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Tekstilno-tehnološki fakultet
Zavod za dizajn tekstila i odjeće
Preddiplomski studij Tekstilni i modni dizajn
Smjer Modni dizajn

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Broj stranica: 31

Broj slika: 10

Broj literaturnih izvora: 11

Broj likovnih ostvarenja: 30

Mentorica: doc.art. Josipa Štefanec

Članovi povjerenstva:

1. doc.art. Marin Sovar, predsjednik povjerenstva
2. doc.art. Josipa Štefanec članica
3. doc.dr.sc. Blaženka Brlobašić Šajatović članica
4. doc.art. Lea Popinjač , zamjenik članice

Datum predaje:_____

Datum obrane:_____

Ocjena:_____

SAŽETAK

Završni rad se bavi istraživanjem arhitekture Bauhauusa i analizom modnih dizajnera koji razmišljaju i djeluju arhitektonski u svom radu. Kroz likovne elemente istražuje se relacija i preklapanje u modi, modnim dodacima i arhitekturi. Krajnji rezultat biti će vlastita kolekcija modnih dodataka inspirirana opusom Waltera Gropiusa.

Ključne riječi: Bauhaus, modni dizajneri, modni dodaci, arhitektura, Walter Gropius

The final thesis explores Bauhaus architecture and analyzes fashion designers who think and act architecturally in their work. It examines the relationship and overlap between fashion, fashion accessories, and architecture through visual elements. The ultimate result will be a personal collection of fashion accessories inspired by the work of Walter Gropius.

Keywords: Bauhaus, fashion designers, fashion accessories, architecture, Walter Gropius

Sadržaj:

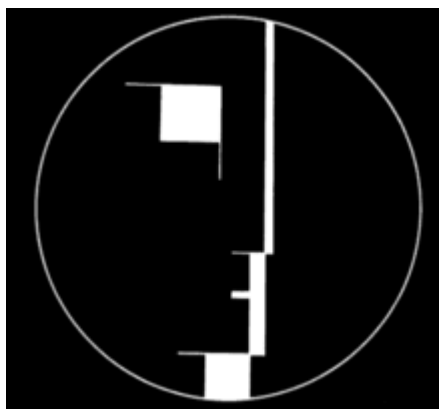
1. UVOD	1
2. BAUHAUS	2
2.1.Povijest i nastanak Bauhaus škole	3
2.2.Bauhaus arhitektura	6
2.3.Walter Gropius	8
3. MODNI DIZAJN I BAUHAUS ESTETIKA	10
3.1.Povezanost mode i arhitekture	11
3.2.Modni dizajneri inspirirani Bauhausom	12
4. KOLEKCIJA INSPIRIRANA ARHITEKTUROM WALTERA GROPIUSA	14
5. ZAKLJUČAK	29
LITERATURA	30
POPIS SLIKA	31

1. UVOD

Bauhaus, kao revolucionarna umjetnička i dizajnerska škola koja je djelovala u Njemačkoj između 1919. i 1933. godine, ostavila je neizbrisiv trag u svijetu umjetnosti, dizajna i arhitekture. Njezina filozofija koja je spajala umjetnost, tehnologiju i funkcionalnost, promovirala je koncepte minimalizma, čistih linija i geometrijskih oblika. Iako se Bauhaus škola prvenstveno fokusirala na arhitekturu i industrijski dizajn, njezini utjecaji protezali su se u mnoge druge aspekte dizajna, uključujući i modu. Spomenuti ćemo poznatog arhitekta tog vremena, Waltera Gropiusa, koji je ujedno i bio osnivač Bauhaus škole. U prvom dijelu završnog rada, osvrnut ćemo se na osnove Bauhaus arhitekture i njezine ključne principe kako bismo razumjeli temelje ovog dizajnerskog pokreta. Objasniti ćemo kako se to arhitektura i moda mogu nadopunjavati i koliko su zapravo slične. Zatim ćemo istražiti kako su ti principi utjecali na današnje modne dizajnere. Kroz primjere iz stvarnog svijeta, analizirat ćemo kako su modni dizajneri i brendovi koristili Bauhaus estetiku u svojim kolekcijama, istražujući kako su reinterpetirali karakteristične elemente poput geometrijskih oblika, upotrebe boje i konstrukcije kako bi stvorili modernu i funkcionalnu modu. Za kraj, proći ćemo kroz moju kolekciju modnih dodataka koja će biti inspirirana arhitekturom Waltera Gropiusa.

2. BAUHAUS

Bauhaus je bio revolucionarni i utemeljeni umjetnički pokret i škola umjetnosti i dizajna koji je djelovao u Njemačkoj između 1919. i 1933. godine. Osnovan u Weimaru od strane arhitekta Waltera Gropiusa, Bauhaus je imao dubok i trajan utjecaj na mnoge aspekte umjetnosti, arhitekture, dizajna, i obrazovanja. Bauhaus je nastojao da umjetnički nadarene ljude školuje za osnivače u industriji i obrtu, a isto tako i kipare, slikare i arhitekta [1]. Naziv "Bauhaus" dolazi od njemačkih riječi "Bau" (izgradnja) i "Haus" (kuća), što ukazuje na prvobitni fokus na arhitekturi i izgradnji. Glavni cilj Bauhauusa bio je spojiti umjetnost i industriju te promicati funkcionalnost, jednostavnost i praktičnost u umjetnosti i dizajnu. Ključni principi Bauhauusa uključivali su: Interdisciplinarnost, minimalizam i funkcionalnost, upotreba novih materijala i tehnologija, obrazovanje kao eksperiment. Bauhaus se suprotstavio činjenici današnjeg suviše specijaliziranog tradicionalnog školovanja koja pruža jedino specijalno znanje, ali ne objašnjava smisao i sadržaj rada, niti odnos ljudskog bića općenito prema svijetu [1]. Logo Bauhauusa (slika 1) je osmislio Oskar Schlemmer, poznati umjetnik i član osoblja škole. Unatoč svojem relativno kratkom trajanju, Bauhaus je ostavio dubok i dugotrajan utjecaj na svjetsku umjetnost i dizajn. Njegovi principi i ideje prenosili su se na mnoge druge umjetničke pokrete i škole te su oblikovali suvremene pristupe umjetnosti i dizajnu. Bauhaus se smatra jednim od najvažnijih i najutjecajnijih umjetničkih pokreta 20. stoljeća.

Slika 1: Logo Bauhauusa

2.1. Povijest i nastanak Bauhaus škole

Bauhaus škola osnovana je 1919. godine u Weimaru, od strane njemačkog arhitekta Waltera Gropiusa. Škola je započela kao eksperimentalna umjetnička škola koja je povezivala umjetnike, arhitekta i dizajnere. U Bauhausu su podučavali i učili arhitekti i arhitektice, likovni umjetnici i umjetnice, obrtnici i obrtnice, znanstvenici i znanstvenice, pedagozi i pedagoginje te plesači i plesačice iz cijeloga svijeta. Cilj škole bio je obrazovanje novog tipa umjetnika koji je trebao razvijati proizvode u području dizajna ili arhitekture, prikladne za masovnu industrijsku proizvodnju [2]. Prvih nekoliko godina Bauhaus je naglašavao tradicionalne umjetničke tehnike, ali je također uključivao elemente modernizma i eksperimentiranja s materijalima i tehnikama. Upoznao je studente s doživljajem proporcije i mjerila, ritma, svjetla, sjene i boje, a istovremeno je dopuštao da studenti prođu kroz sve faze primitivnih eksperimenata s materijalima i alatom svake vrste, te nađu pravo mjesto gdje bi mogli postići – u granicama svoje nadarenosti – sigurno tlo pod nogama [1]. Političke prilike po završetku Prvog svjetskog rata u Weimarskoj republici, kako se tada zvala današnja Njemačka, pogodovale su osnivanju Bauhauusa. No kako su to bila turbulentna vremena te prilike su se brzo mijenjale i uslijed političkih pritisaka škola se morala iseliti iz Weimara. Tako se Bauhaus 1925. seli na novu lokaciju u Dessau (Slika 2). U Dessau fazi škola polako prelazi na samofinanciranje, a u to doba se grade i najpoznatije građevine koje označavaju tipični Bauhaus stil. To su prije svega glavna zgrada s predavaonicama i smještajnim jedinicama za studente i pet zgrada za profesore, koje je projektirao Walter Gropius i koje predstavljaju manifest moderne arhitekture [3].

Slika 2: Bauhaus škola u Dessau

U Dessau, Bauhaus se još više usmjerio prema funkcionalnosti i industrijskom dizajnu. Bauhaus je u toj sredini preuzimao i komunalne funkcije, odnosno urbanističke zadaće. Stoga je razumljivo da je razdoblje u Dessau više nego u Weimaru usmjereno prema graditeljstvu [4]. Škola je također surađivala s industrijom kako bi proizvodila dizajnirane predmete za masovnu proizvodnju. Zbog političkih pritisaka i nacističke represije, Bauhaus se 1932. godine preselio u Berlin, gdje su se suočili s povećanim teškoćama i pritiscima od strane nacističkog režima. Godine 1933., pod pritiskom nacističkih vlasti, Bauhaus je zatvoren. Nijedan od tri direktora – Walter Gropius (1919.-1928.), Hannes Meyer (1928.-1931.) i Ludwig Mies van der Rohe (1931.-1933.) – nije uspio opstati u Njemačkoj, tako da su mnogi bauhausovci bili primorani emigrirati [2]. Unatoč svojem zatvaranju, Bauhaus je ostavio dubok i trajan utjecaj na svijet umjetnosti, arhitekture i dizajna. Njegovi principi minimalizma, funkcionalnosti i interdisciplinarnosti oblikovali su modernistički pokret i razvoj suvremenih umjetničkih pristupa. Nastava u Bauhaus školi odvijala se na inovativan način koji je promovirao interdisciplinarnost, praktičnu obuku i eksperimentiranje. Nastava je bila organizirana u zajedništvu umjetnosti i obrta, a u okviru osnovnog programa; odvijala se primjenom praktičnog rada i teorijske nastave [5]. Bauhaus je promovirao suradnju između različitih umjetničkih disciplina. Studenti su imali priliku sudjelovati u različitim radionicama i kolegijima, uključujući slikarstvo, kiparstvo, arhitekturu, grafiku, tekstil, keramiku i druge. Nastava je bila organizirana prema majstorskom sustavu. Stoga su svi učenici Bauhausa odgajani kao naučnici, pa su na kraju studija dobili zanatlijsku svjedodžbu, a tek onda su imali pristup na gradilište i u atelje [6]. Majstori su bili priznati umjetnici i dizajneri, poput Wassilyja Kandinskog, Paula Kleea i Ludwiga Mies van der Rohea, koji su vodili radionice. Studenti su birali majstora s kojim će raditi i dobivali su priliku učiti od njih i sudjelovati u stvaranju umjetničkih i dizajnerskih projekata. Bauhaus (Slike 3 i 4) je poticao eksperimentiranje i inovacije. Studenti su poticali da istražuju nove materijale, tehnike i ideje u svojim radovima. Ovaj pristup poticao je razvoj novih stilova i pristupa umjetnosti i dizajnu. Bauhaus je isticao funkcionalnost u dizajnu. Studenti su se usmjeravali prema stvaranju praktičnih predmeta za svakodnevnu upotrebu, poput namještaja, tekstila i kućanskih aparata. Osim praktičnih vještina, studenti su također učili teoriju umjetnosti, dizajna i arhitekture. Ovo je promoviralo razumijevanje koncepta i pozadinu njihovog stvaralačkog rada. Nastava se često provodila kroz radionice i projekte. U radionicama Bauhausa nije nastava ručnog rada bila sama sebi svrhom, već nenadoknadivo sredstvo edukacije [1]. Studenti (Slika 5) su radili na stvarnim projektima, od konceptualizacije

do izvedbe, čime su stekli praktično iskustvo. Bauhaus je redovito organizirao izložbe kako bi predstavio rad svojih studenata i nastavnika. Ovo je omogućilo širenje utjecaja i ideja Bauhauusa i komunikaciju s javnošću. Ovaj inovativni pristup obrazovanju učinio je Bauhaus školu jedinstvenom i utemeljiteljskom u svijetu umjetnosti, arhitekture i dizajna. Njezini principi i metode nastave utemeljili su temelje suvremene umjetničke i dizajnerske obuke.

Slika 3 i 4: Enterijer Bauhaus škole u Dessau

Slika 5: Studenti Bauhaus škole

2.2. Bauhaus arhitektura

Bauhaus arhitektura je revolucionarni pristup arhitekturi koji se razvio unutar Bauhaus škole umjetnosti i dizajna u Njemačkoj tijekom 20. stoljeća. Ova arhitektonska praksa ima dubok i trajan utjecaj na suvremeni dizajn i urbanizaciju te se smatra jednim od najvažnijih pokreta u povijesti arhitekture. Po prvi put se uvodi razlikovanje tipova građevina, razlikovanje sadržaja u okviru građevine. Definiira se pojam arhitekta/dizajnera kao visokoobrazovane osobe čija zadaća nije da samo nacрта lijepu kuću/proizvod nego da ta kuća/proizvod bude potpuno u skladu sa svojom namjenom i sadržajem uz najmanje moguće troškove – održivost, koja kao kategorija u naše vrijeme postaje sve važnija [3]. Ključni principi Bauhaus arhitekture su minimalizam i funkcionalnost. Ova praksa je naglašavala jednostavnost i praktičnost u dizajnu, odbacujući suvišne ukrase i dekoracije (Slika 6). Arhitekti Bauhauusa su se fokusirali na stvaranje prostora koji su ispunjavali specifične potrebe i funkcije, često koristeći čiste linije i geometrijske oblike. Bauhaus arhitekti su aktivno eksperimentirali s novim materijalima i tehnikama izgradnje. Beton, staklo i čelik često su se koristili kako bi se postigla jednostavnost i funkcionalnost, a istovremeno stvarali inovativni i moderni dizajni. Do svjedodžbe stručnjaka Bauhauusa dovela je zatim praktična suradnja na gradilištima, eksperimenti s novim građevnim materijalima, te studij sastavljanja nacрта i inženjerskih konstrukcija, pored projektiranja [1]. Bauhaus je promovirao blisku suradnju između umjetnika, arhitekata i inženjera kako bi se postigao spoj umjetnosti i tehnologije. Ova interdisciplinarnost rezultirala je stvaranjem inovativnih arhitektonskih rješenja. Bauhaus arhitekti često su koristili modularni pristup, što je značilo da su građevinski elementi bili standardizirani i mogli su se kombinirati na različite načine kako bi se stvorili različiti prostorni aranžmani. Ovo je poticalo ekonomičnost i prilagodljivost u izgradnji. Bauhaus škola je također imala vlastitu arhitekturu koja je promovirala principe Bauhaus pokreta. Walter Gropius, osnivač škole, projektirao je zgradu Bauhauusa u Dessau, koja se smatra jednim od najznačajnijih primjera moderne arhitekture. Sve su građevine projektirane i realizirane u sklopu privatnog arhitektonskog biroa Waltera Gropiusa, uz sudjelovanje zaposlenika i studenata Bauhauusa [2]. Bauhaus arhitektura i dizajn ostavili su dubok i trajan utjecaj na suvremene gradove i urbanizaciju. Mnoge moderne zgrade i stambeni kompleksi diljem svijeta inspirirani su principima Bauhauusa. Bauhaus arhitektura predstavlja sklad između estetike i funkcionalnosti te

ostaje simbol modernog arhitektonskog pristupa. Njezini principi i ideje i dalje oblikuju dizajn i gradnju u 21. stoljeću, čineći je neprocjenjivim dijelom povijesti arhitekture. Bauhaus je promovirao koncept univerzalnog dizajna, što znači da su arhitektonska rješenja trebala biti prilagodljiva i korisna za širok spektar ljudi i situacija. Ovo je rezultiralo stvaranjem prostora koji su bili pristupačni i funkcionalni za sve. Bauhaus je duboko istraživao upotrebu boje u arhitekturi. Arhitekti su često koristili svijetle i kontrastne boje kako bi istaknuli geometrijske oblike i stvorili vizualno atraktivne prostore. Bauhaus je također promovirao teorijski pristup arhitekturi, naglašavajući važnost razumijevanja arhitektonskih koncepta i njihovu primjenu u praksi. Ovo je doprinijelo razvoju suvremenih arhitektonskih teorija. Novi oblici Gropiusove arhitekture u kojima je tlocrt sve slobodniji, a krivulje se spajaju s pravcima, gdje je bogatiji raspon upotrijebljenih materijala i njegova nova shvaćanja o fleksibilnosti urbanističkih zamisli rezultat su njegova istraživanja onoga šta bismo mogli nazvati neograničenom fenomenologijom ljudske konstruktivnosti [7]. U konačnici, Bauhaus arhitektura predstavlja revolucionarni pristup koji je pomogao oblikovati modernu arhitekturu i urbanizaciju. Njezini principi jednostavnosti, funkcionalnosti i estetike i dalje su relevantni i inspirirajući djeluju na arhitekta i dizajnere širom svijeta. Neki od istaknutijih arhitekata Bauhaus škole bili su Walter Gropius, Ludwig Mies van der Rohe, Marcel Breuer i Hannes Meyer.

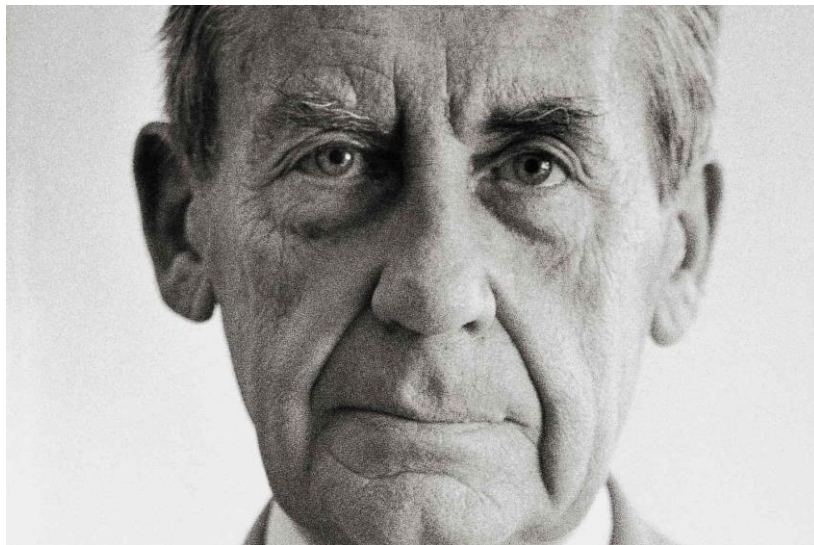

Slika 6: Mehanizam za otvaranje prozora – Bauhaus, Dessau

2.3. Walter Gropius

Walter Adolph Gropius (Slika 7) rođen je 18. svibnja 1883. godine u Berlinu, Njemačka. Studirao je arhitekturu na Tehničkom sveučilištu u Münchenu i na Tehničkom sveučilištu u Berlinu, gdje je došao pod utjecajem klasičnih i tradicionalnih arhitektonskih principa. Njegov otac i stric, Martin Gropius, bili su arhitekti [8]. Gropius je započeo svoju profesionalnu karijeru radeći u arhitektonskim biroima u Njemačkoj, gdje je stekao iskustvo u izradi različitih projekata. Nakon što je završio studije arhitekture, putovao je godinu dana i posjetio Englesku, Španjolsku i Italiju. Nakon toga pridružio se arhitektonskom uredu Petera Behrensa, suosnivača njemačke udruge 'Deutscher Werkbund' i ranog člana modernističke arhitektonske škole [8]. Godine 1915. oženio se Almom Mahler, mladom ženom od velikog talenta za umjetnost i nevjerojatnom ljepotom, rođenom u povlaštenoj obitelji umjetnika [9]. S njom je imao dvoje djece. Manon, koja je u 18. godini umrla od dječje paralize i drugo dijete, Carl Martin, rodio se teško bolestan i umro je s deset mjeseci, nakon čega je propao njihov brak 1920. god. Nakon tri godine Gropius je oženio Ilsu Frank, s kojom je u braku ostao do kraja života. Nisu imali djece, ali su usvojili Beatu Gropius, poznatu kao Ati. 1919. godine, Walter Gropius osnovao je Bauhaus školu u Weimaru, Njemačka. Vizija Bauhauusa bila je integrirati umjetnost, obrt i tehnologiju te promovirati modernističke principe u dizajnu i arhitekturi. Gropius je postao prvi direktor Bauhauusa i oblikovao školu kao centar za inovaciju, eksperimentiranje i interdisciplinarnu suradnju između umjetnika, dizajnera i obrtnika. Tijekom svog vremena u Bauhausu, Gropius je razvio niz modernističkih projekata, uključujući kuće i zgrade. Gropiusova vlastita kuća u Dessau, poznata kao "Gropiusova kuća," postala je simbol modernističke arhitekture. Nakon zatvaranja Bauhauusa u Dessau, Gropius je emigrirao u Sjedinjene Američke Države, gdje je nastavio svoju karijeru kao arhitekt i predavač. Zastupio je na „Sveučilištu Harvard“ kao predstojnik „Odjela za arhitekturu“ 1938. i tu funkciju obnašao do umirovljenja 1952. Postao je američki državljanin 1944. godine [8]. Njegovi kasniji projekti u SAD-u uključivali su projekte poput zgrade arhitektonskog fakulteta na Harvardu u Cambridgeu, Massachusetts. Neki njegovi ostali poznati projekti su: Tvornica obuće Fagus u Alfeldu, Njemačka (1911-1913) (Slika 8), Bauhaus škola u Weimaru i Dessau, Njemačka (1919-1928), Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Ateni, Grčka (1956-1961), Pan Am Building (danas MetLife Building) u New Yorku, SAD (1960-1963) i dr. Walter Gropius

ostavio je dubok i trajan utjecaj na arhitekturu i dizajn. Njegova promocija funkcionalizma, sinteze umjetnosti i tehnologije te minimalističkog dizajna oblikovala je modernistički pokret u 20. stoljeću. Walter Gropius preminuo je 5. srpnja 1969. godine u Bostonu, ali njegovo naslijeđe i dalje živi kroz njegove projekte, njegovu školu Bauhaus i utjecaj na razvoj moderne arhitekture i dizajna. Gropiusova djela danas se smatraju baštinom čovječanstva. Osim toga, njegovo naslijeđe je neosporno, budući da je taj njemački arhitekt i dizajner promijenio paradigme o tome što bi arhitektura i umjetnost trebale biti [9].

Slika 7: Walter Gropius

Slika 8: Tvornica obuće Fagus u Alfeldu, Njemačka (1911-1913)

3. MODNI DIZAJN I BAUHAUS ESTETIKA

Bauhaus estetika ostavila je dubok i trajan utjecaj na mnoge područje umjetnosti i dizajna, uključujući i modni dizajn. Bauhaus je promovirao minimalizam i funkcionalnost kao temeljne principe dizajna. Poticanje na kreativnost i eksperimentiranje očitavalo se i u tekstilnoj radionici Bauhauusa [1]. Ovo se odrazilo u modnom dizajnu kroz jednostavne, čiste linije, praktičnost i naglasak na funkcionalnosti odjeće. Odjeća je često bila dizajnirana s ciljem da bude udobna i praktična za nošenje, istovremeno zadržavajući estetsku privlačnost. Bauhaus je često koristio geometrijske oblike poput kvadrata, krugova i pravokutnika. Ovi oblici često su se pojavljivali u uzorcima tkanina i dizajnu odjeće. Modni dizajneri su integrirali geometrijske uzorke u svoje kolekcije, stvarajući vizualno zanimljive komade odjeće. Bauhaus je naglašavao integraciju umjetnosti i obrta u svakodnevni život. Ovo se odrazilo u modnom dizajnu kroz eksperimentiranje s bojama, uzorcima i dekoracijama kako bi se stvorila odjeća koja je bila i umjetnička i funkcionalna. Bauhaus je poticao eksperimentiranje s novim materijalima i tehnikama proizvodnje. Razvijene su nove vrste tekstila, nastale miješanjem s umjetnim materijalima, koje su imale posve nove, dotad nepoznate kvalitete u proizvodnji tekstila [1]. To se odrazilo u modnom dizajnu kroz upotrebu inovativnih tkanina i tehničkih rješenja. Dakle, Bauhaus estetika (Slika 9) ostavila je dubok i višeslojan utjecaj na modni dizajn, promovirajući minimalizam, funkcionalnost i eksperimentiranje s materijalima i oblicima.

Slika 9: Bauhaus estetika

3.1. Povezanost mode i arhitekture

Povezanost mode i arhitekture je duboka i kompleksna. Spoj između arhitekture, mode i modnog dizajna se proučava na mnogim poljima, i mnogo je umjetnika i arhitekata koji su danas aktivni na tom polju [10]. Oba područja umjetnosti i dizajna dijele brojne sličnosti i međusobno se nadopunjuju. Dizajnerski principi kao što su linije, oblici, proporcije, simetrija i asimetrija, paleta boja te upotreba materijala i tekstura, zajednički su i modi i arhitekturi. Oba područja koriste ove principe kako bi stvorila estetski privlačne i funkcionalne kreacije. Modni dizajneri često traže inspiraciju u arhitektonskim elementima i konceptima. Arhitektonske značajke poput fasada, prozora, stepeništa, građevinskih materijala i oblika značajno su utjecale na dizajn odjeće i modnih dodataka. Kreativnost i inovacija igraju ključnu ulogu i u modi i u arhitekturi. I moda i arhitektura moraju uzeti u obzir funkcionalnost i praktičnost. Odjeća mora biti nosiva i udobna, dok zgrade moraju biti funkcionalne i sigurne. Oba područja balansiraju estetiku s praktičnošću. Arhitektura i moda dijele slične koncepte, teorije, i obje se temelje na praksama vizualnog [10]. Modni događaji poput revija i izložbi često se održavaju u arhitektonski značajnim prostorima kao što su muzeji, galerije i povijesne zgrade. Ovi događaji kombiniraju elemente mode i arhitekture kako bi stvorili jedinstveno iskustvo. Primjerice, modni dizajneri poput Alexander McQueena, Isseyja Miyakea i Rei Kawakuboa često su koristili arhitektonske principe u svojim kolekcijama. Također, mnoge modne marke i dizajneri surađuju s arhitektima kako bi stvorili spektakularne trgovine i butike koji kombiniraju estetiku mode i arhitekture. U cjelini, moda i arhitektura su dvije međusobno povezane umjetnosti koje dijele zajedničke temelje u dizajnu i izražavanju kreativnosti, a njihova interakcija često rezultira inspiracijom i inovacijama u oba područja.

3.2. Modni dizajneri inspirirani Bauhausom

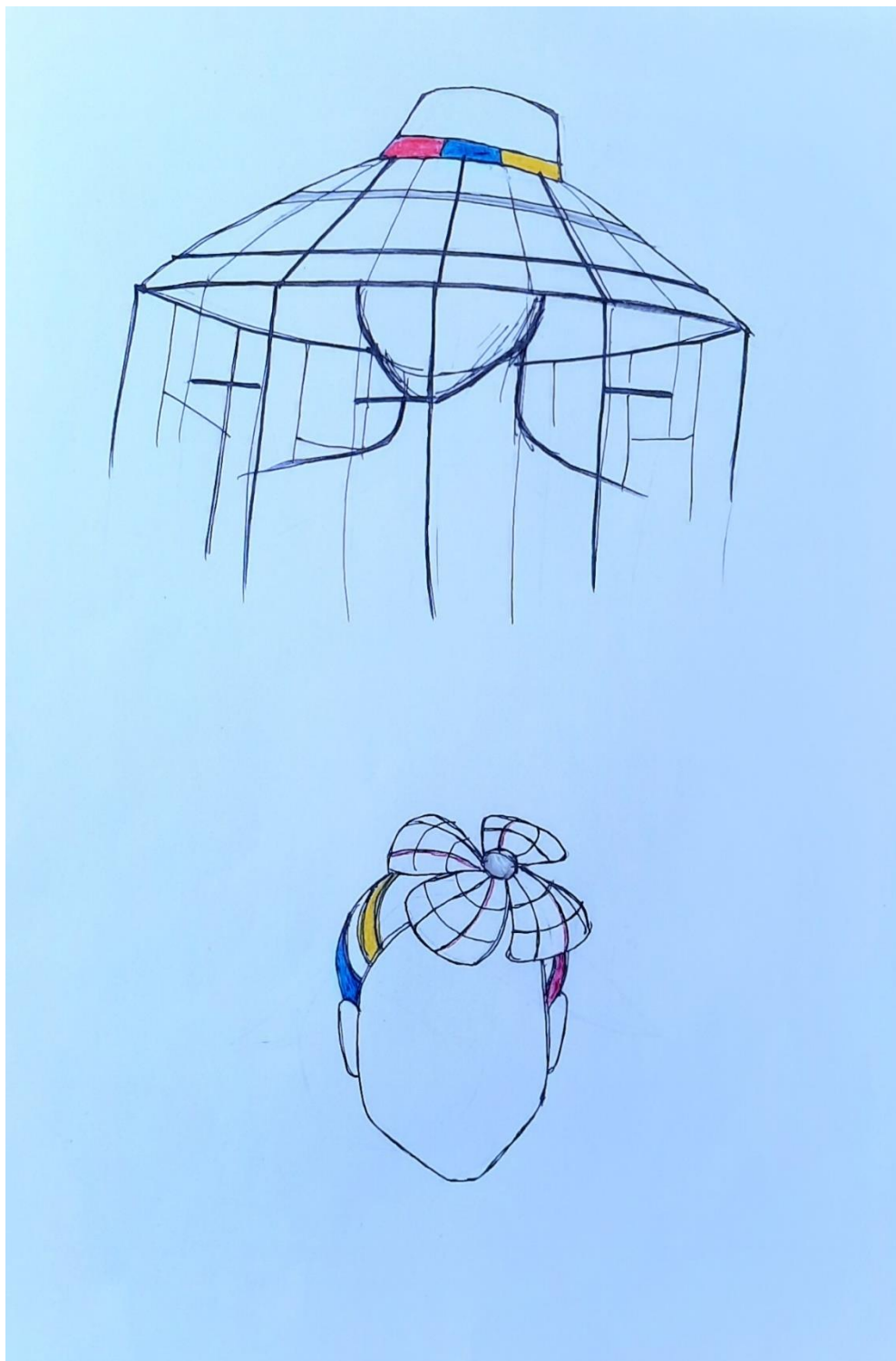
Mnogi modni dizajneri su pronašli inspiraciju u Bauhaus estetici i načelima. Coco Chanel, ikona svjetske mode, bila je inspirirana Bauhaus minimalizmom i funkcionalnošću. Njezini jednostavni i elegantni dizajni odjeće, poput "malene crne haljine," odražavaju Bauhausovu estetiku. Issey Miyake, japanski modni dizajner, često se koristi geometrijskim uzorcima i eksperimentira s materijalima i oblicima u svojim kolekcijama. Njegov rad podsjeća na Bauhaus pristup dizajnu. Jil Sander, njemačka modna dizajnerica, poznata je po svom minimalističkom dizajnu i naglasku na čistim linijama i funkcionalnosti, što su Bauhausovi principi. Paco Rabanne, španjolski modni dizajner, koristi nekonvencionalne materijale poput metala u svojim kolekcijama. Njegova eksperimentalna upotreba materijala podsjeća na Bauhausov duh inovacije. Yves Saint Laurent, francuski modni dizajner, bio je inspiriran Bauhausom u svojim kolekcijama. Njegova "Mondrian haljina" (Slika 10) iz 1965. godine jasno prikazuje utjecaj Bauhaus umjetnika poput Piet-a Mondriana. Alexander McQueen, britanski modni dizajner, koristio je apstraktne oblike i eksperimentirao s kontrastima u svojim kolekcijama, što podsjeća na Bauhausovu igru s formom i bojom. Postoje dizajnerice novog doba koje su jednako tako revolucionarne kao i tadašnji studenti Bauhauusa. Probijaju stereotipe i uobičajene vrijednosti, istražuju nove materijale, gdje se udružuje znanost, biološki inženjering, tehnologija i umjetnost. Drugačijim principima dizajna bavi se dizajnerica Iris van Herpen koja stvara odjevne predmete od materijala 3D printom, modelirajući tako avangardne odjevne predmete. Paulina van Dongen u svom dizajnerskom studiju izrađuje solarnu odjeću, koja stvara dodatnu energiju te se pomoću nje mogu napuniti i mobiteli. Kineska dizajnerica Lining Yao, možda je najrevolucionarnija, stvarajući biološki dizajn, živu odjeću, za sada najviše namijenjenu sportašima. Odjeća je obložena živim bakterijskim stanicama koje se fizički pretvaraju i kreću na podražaj vlage. Bakterije se mogu staviti na materijal pomoću 3D tiska. Tada se ti živi organizmi mogu ponašati kao senzori koji se aktiviraju kada osjete vlagu, tj. pretjerani znoj sportaša [11]. Ovi modni dizajneri nisu samo crpili inspiraciju iz Bauhauusa, već su i doprinijeli širenju njegovih principa i estetike u svijetu mode. Njihovi radovi ukazuju na trajan utjecaj Bauhauusa na suvremeni modni dizajn i nastavljaju inspirirati nove generacije dizajnera.

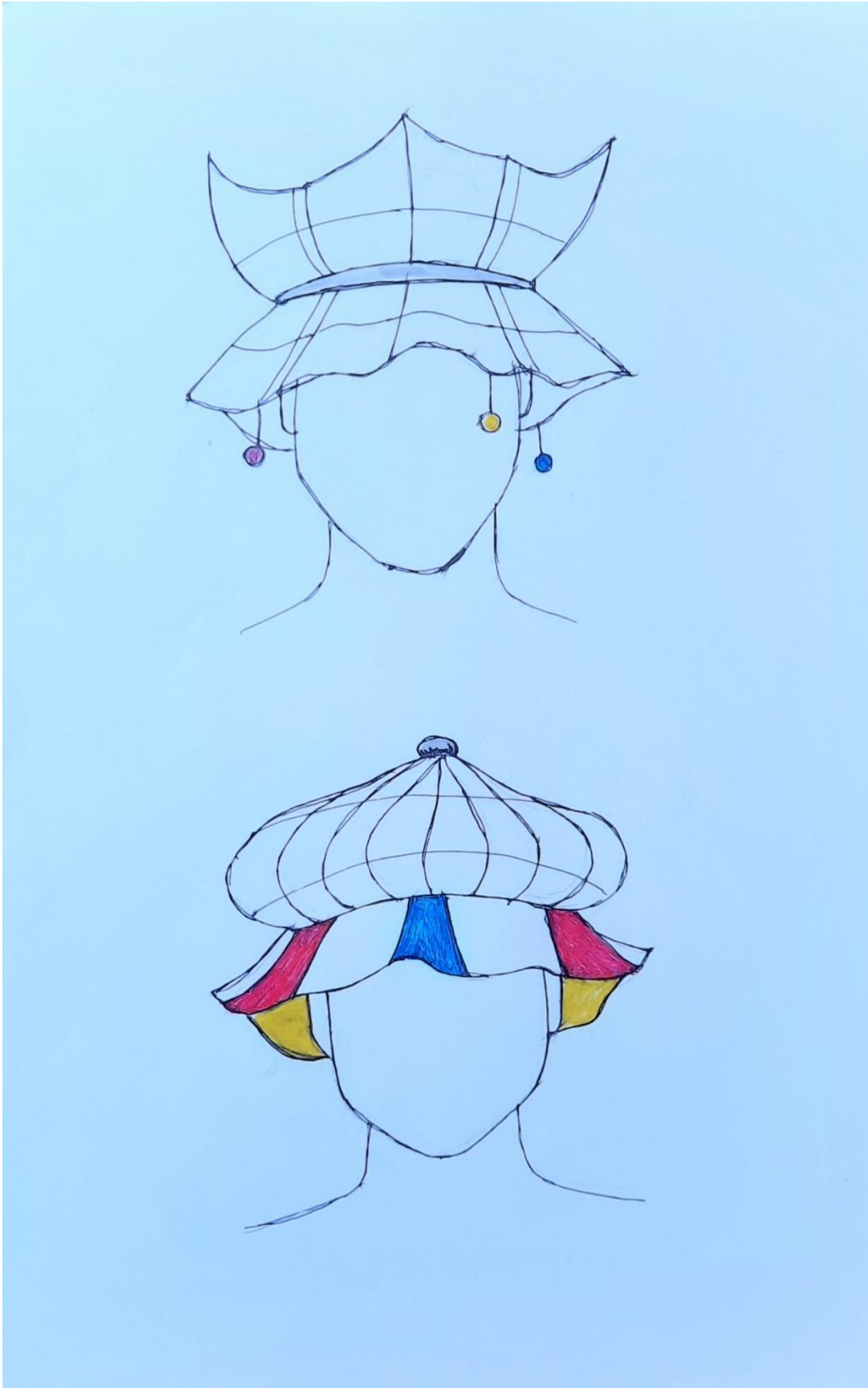
Slika 10: "Mondrian haljina", Yves Saint Laurent, 1965.

4. KOLEKCIJA INSPIRIRANA ARHITEKTUROM WALTERA GROPIUSA

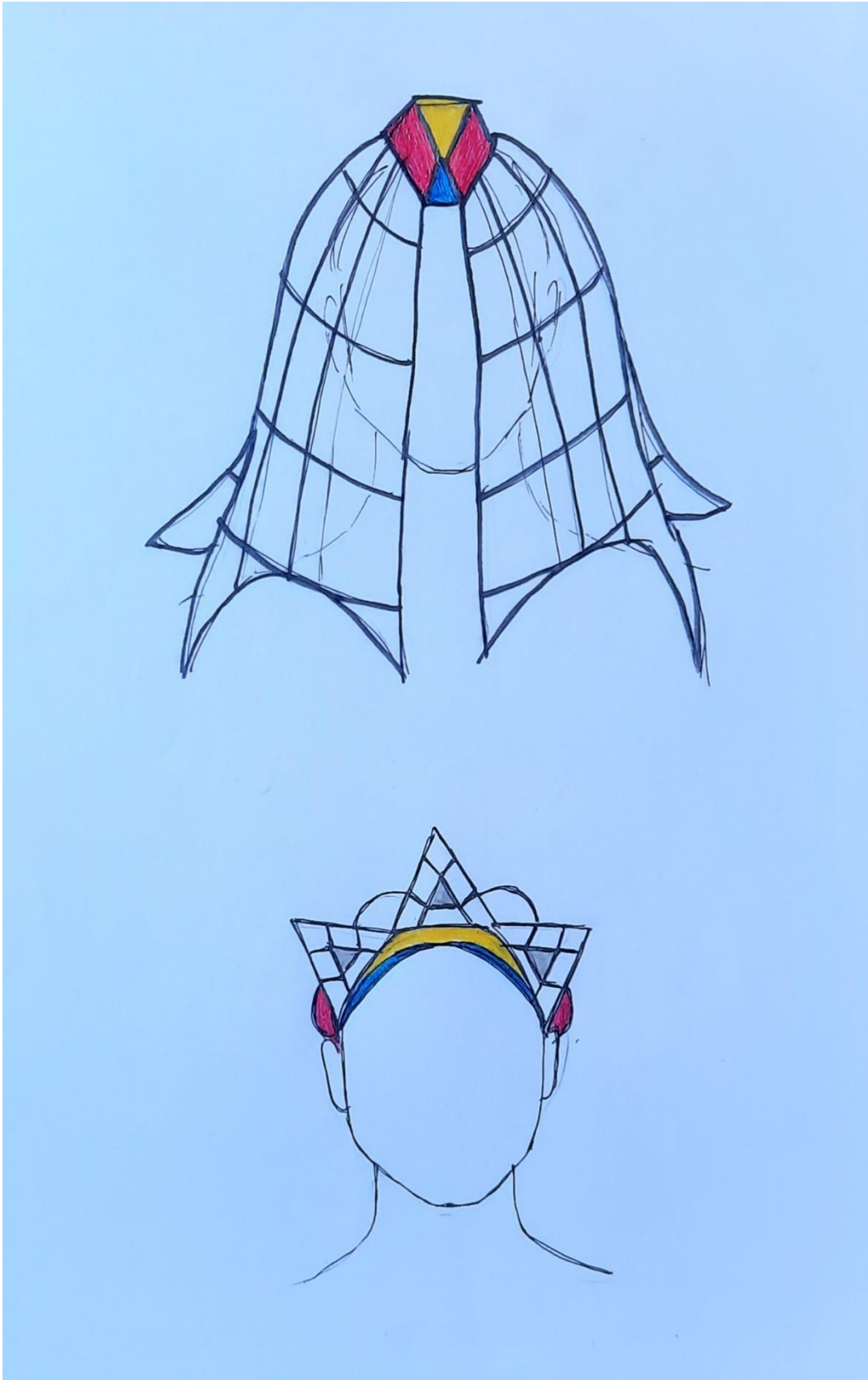
OGLAVLJA

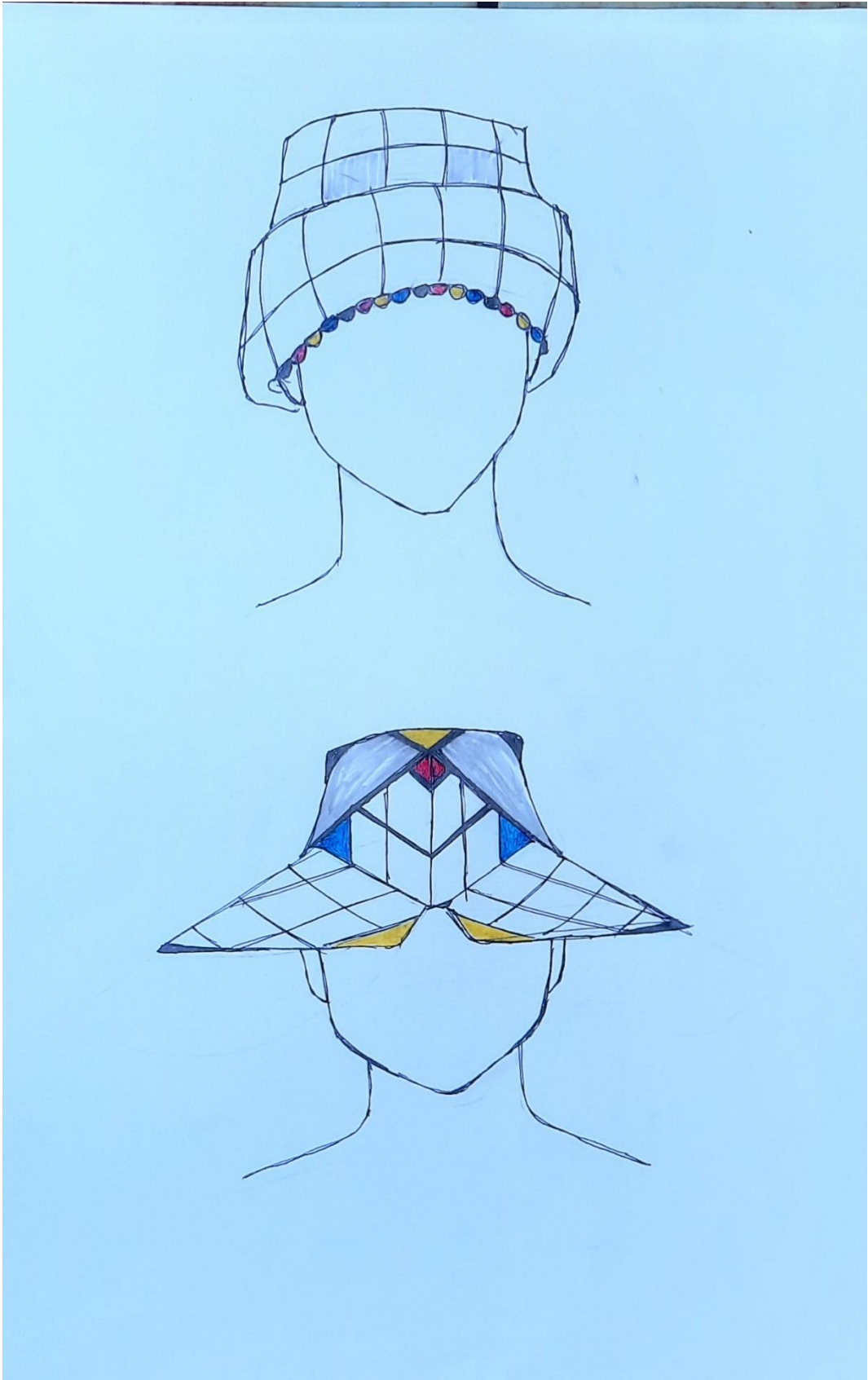
Skica 1 i 2

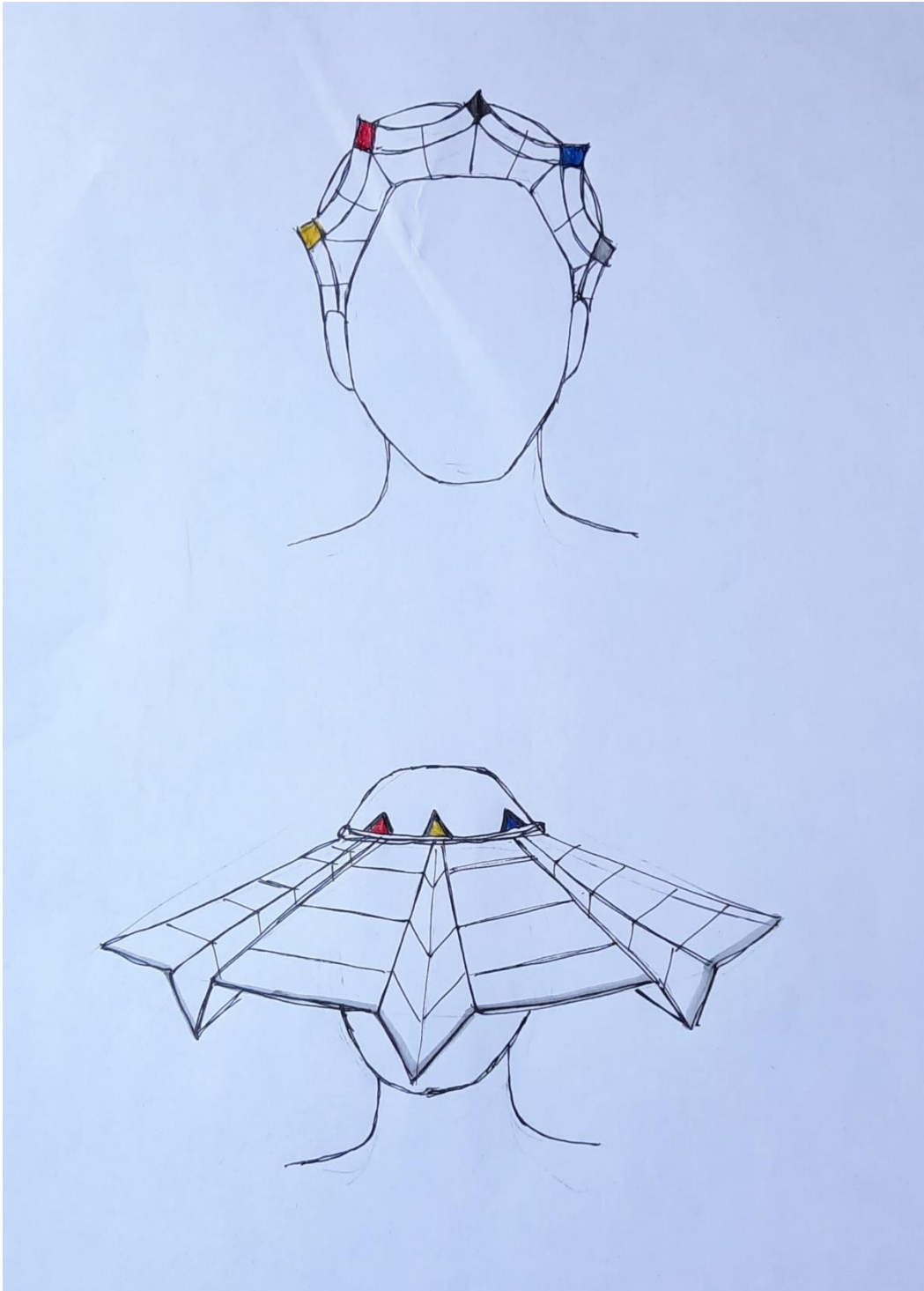
Skica 3 i 4

Skica 5 i 6

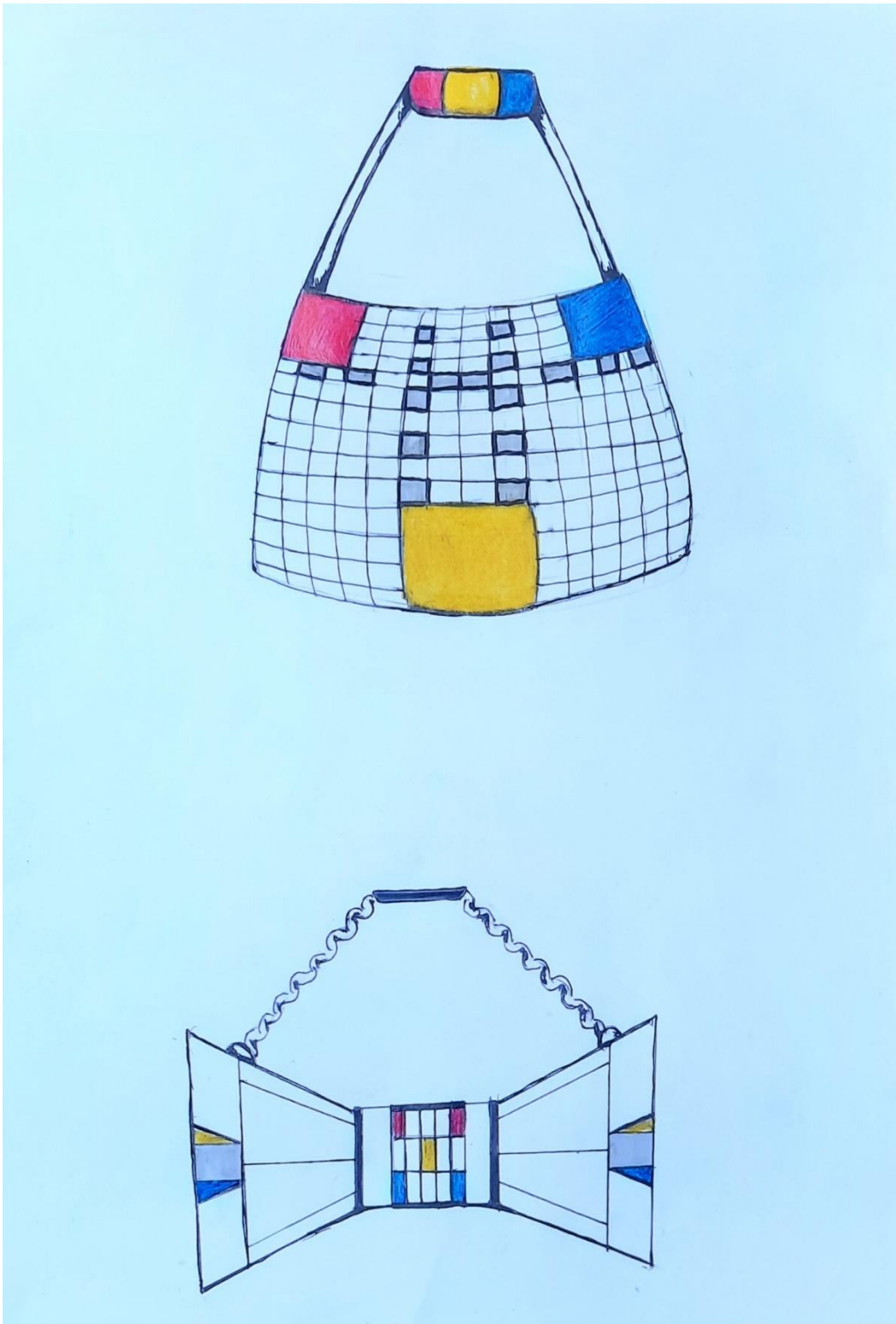

Skica 7 i 8

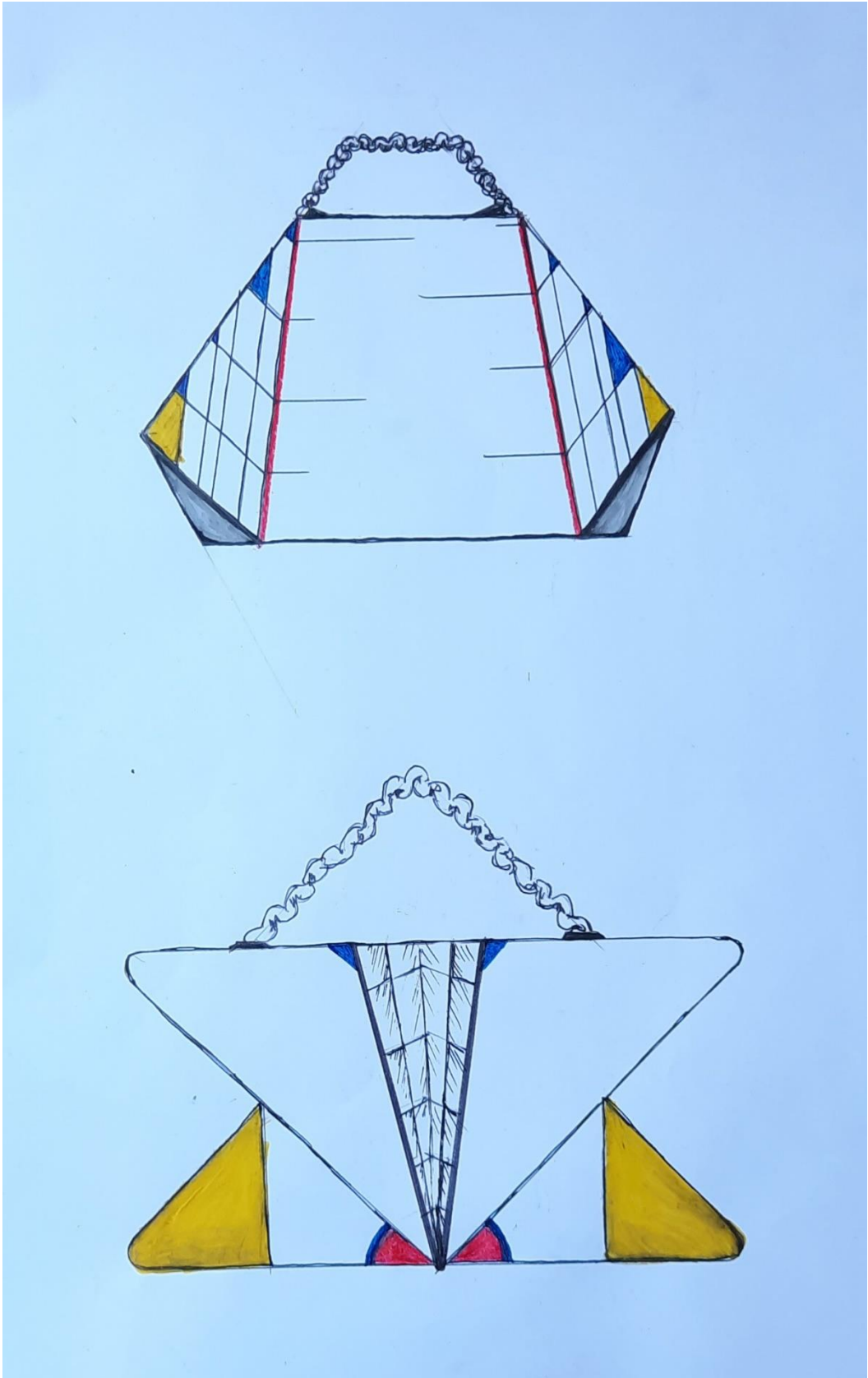

Skica 9 i 10

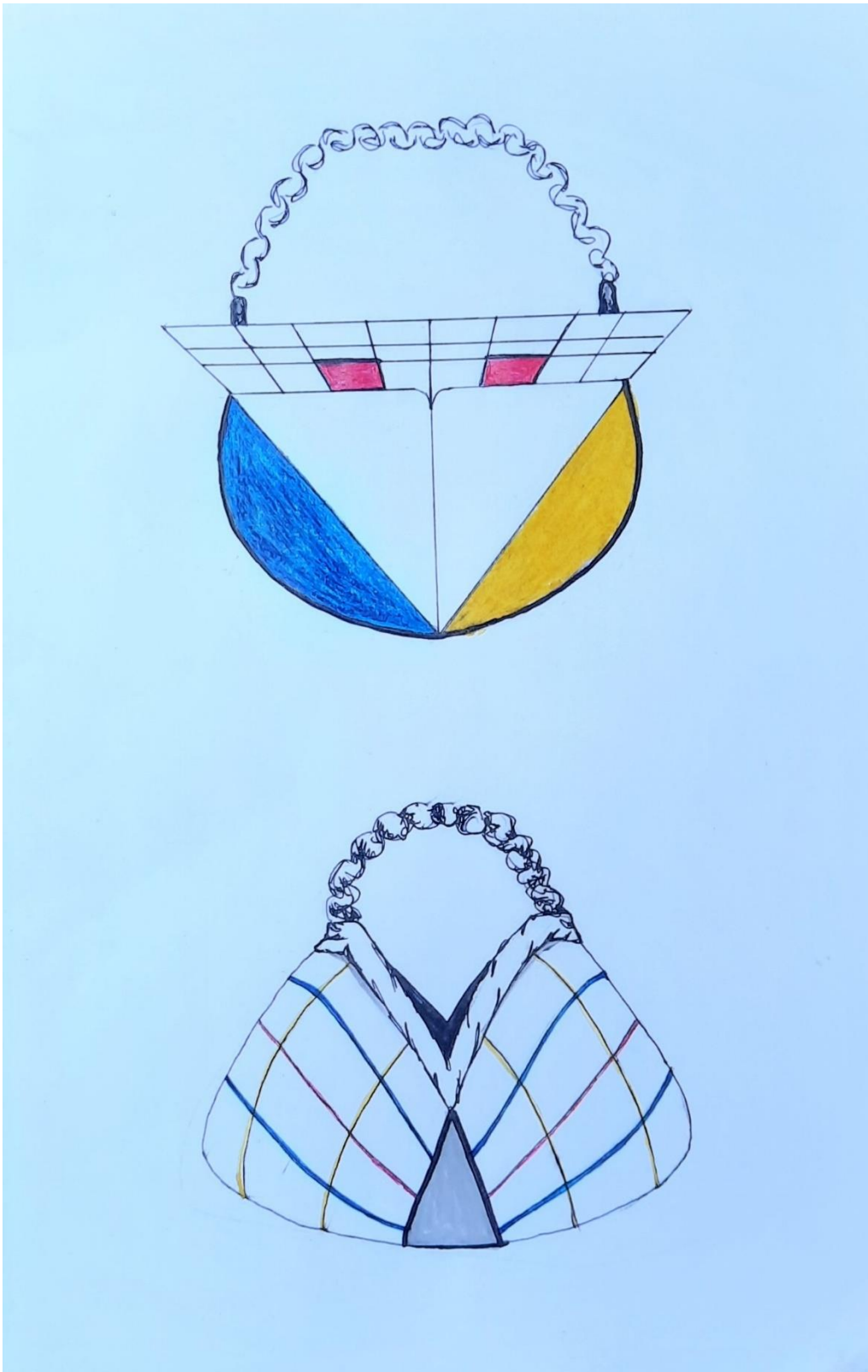
TORBE

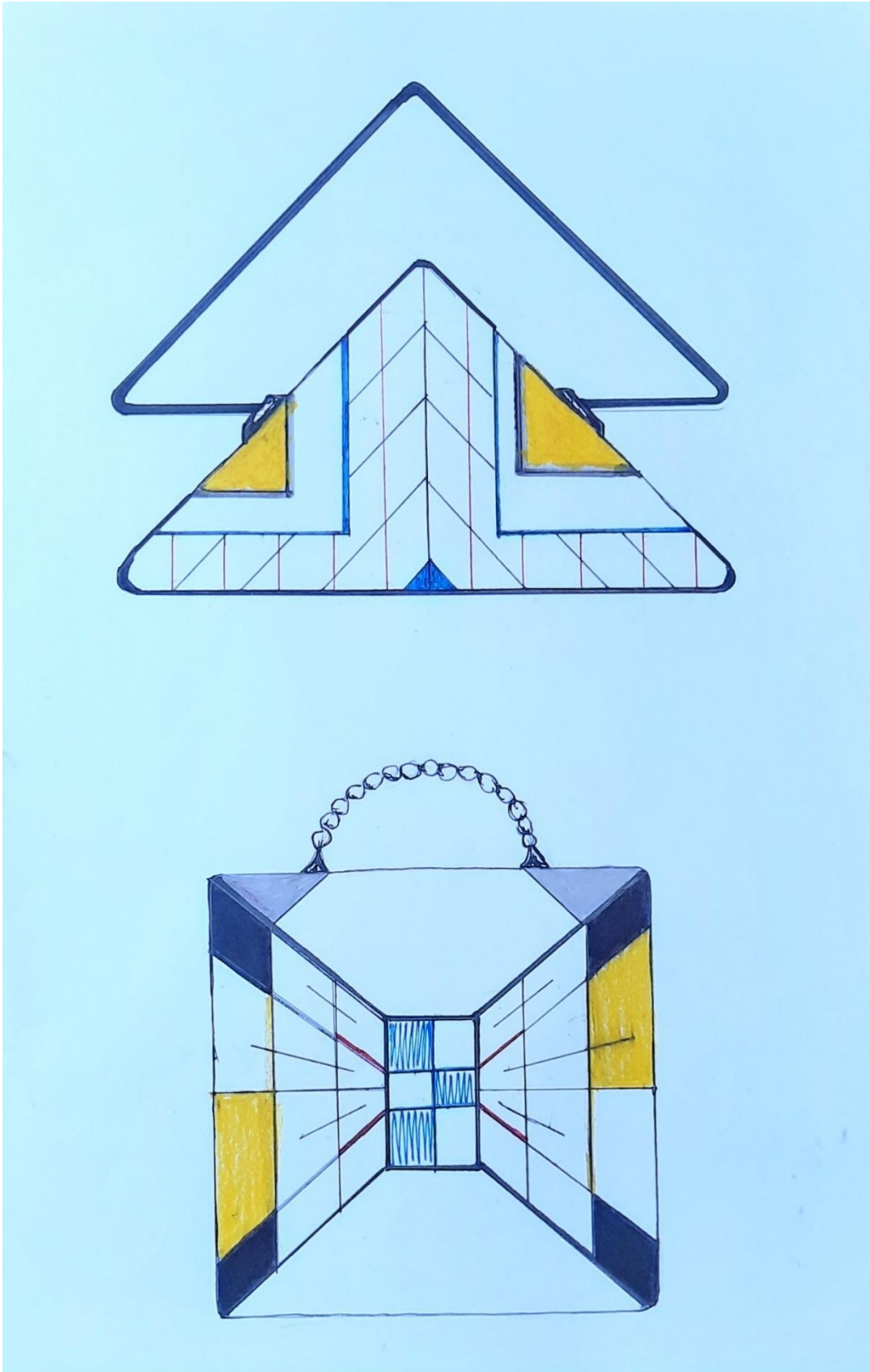
Skica 11 i 12

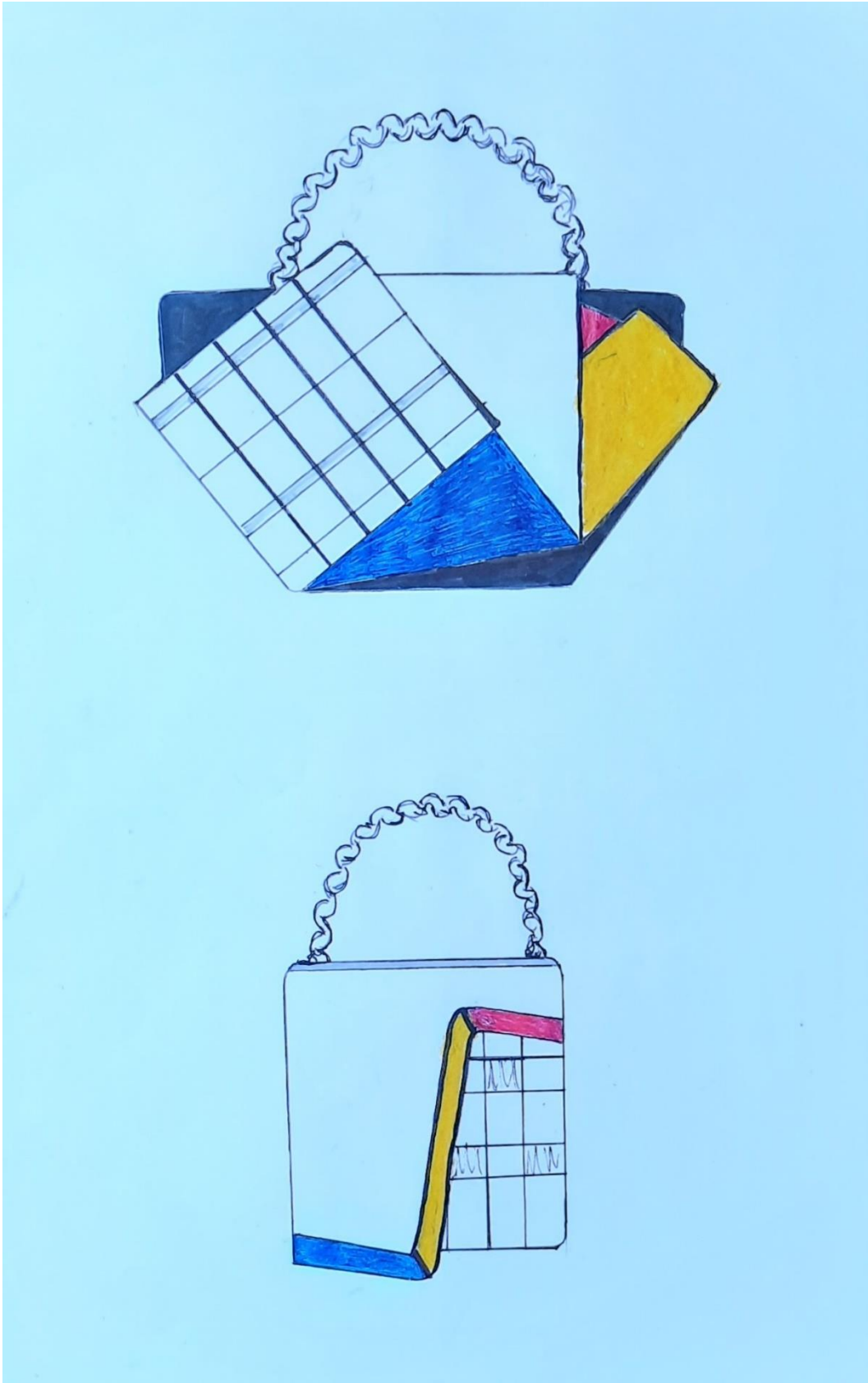
Skica 23 i 14

Skica 15 i 16

Skica 17 i 18

Skica 19 i 20

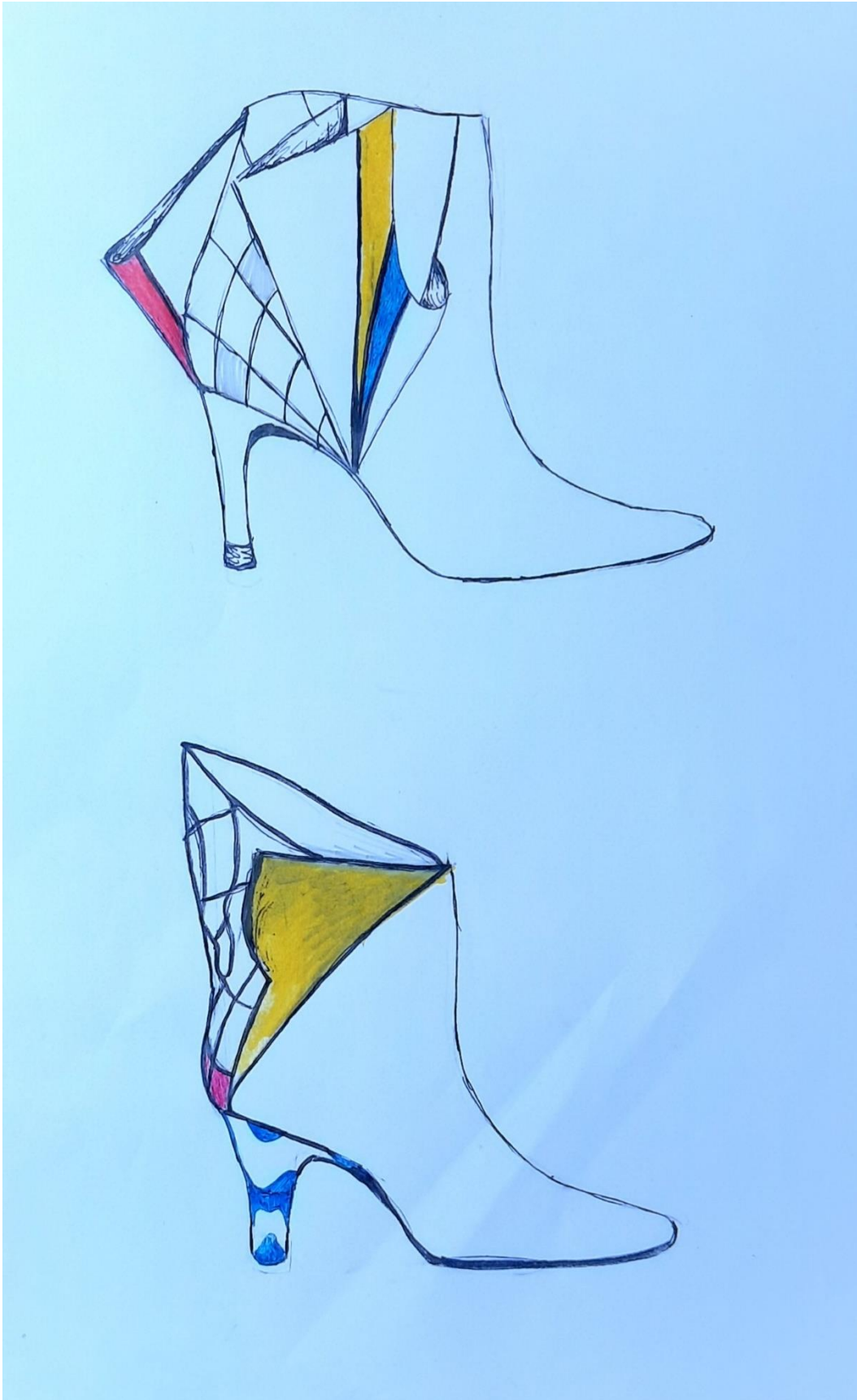
OBUĆA

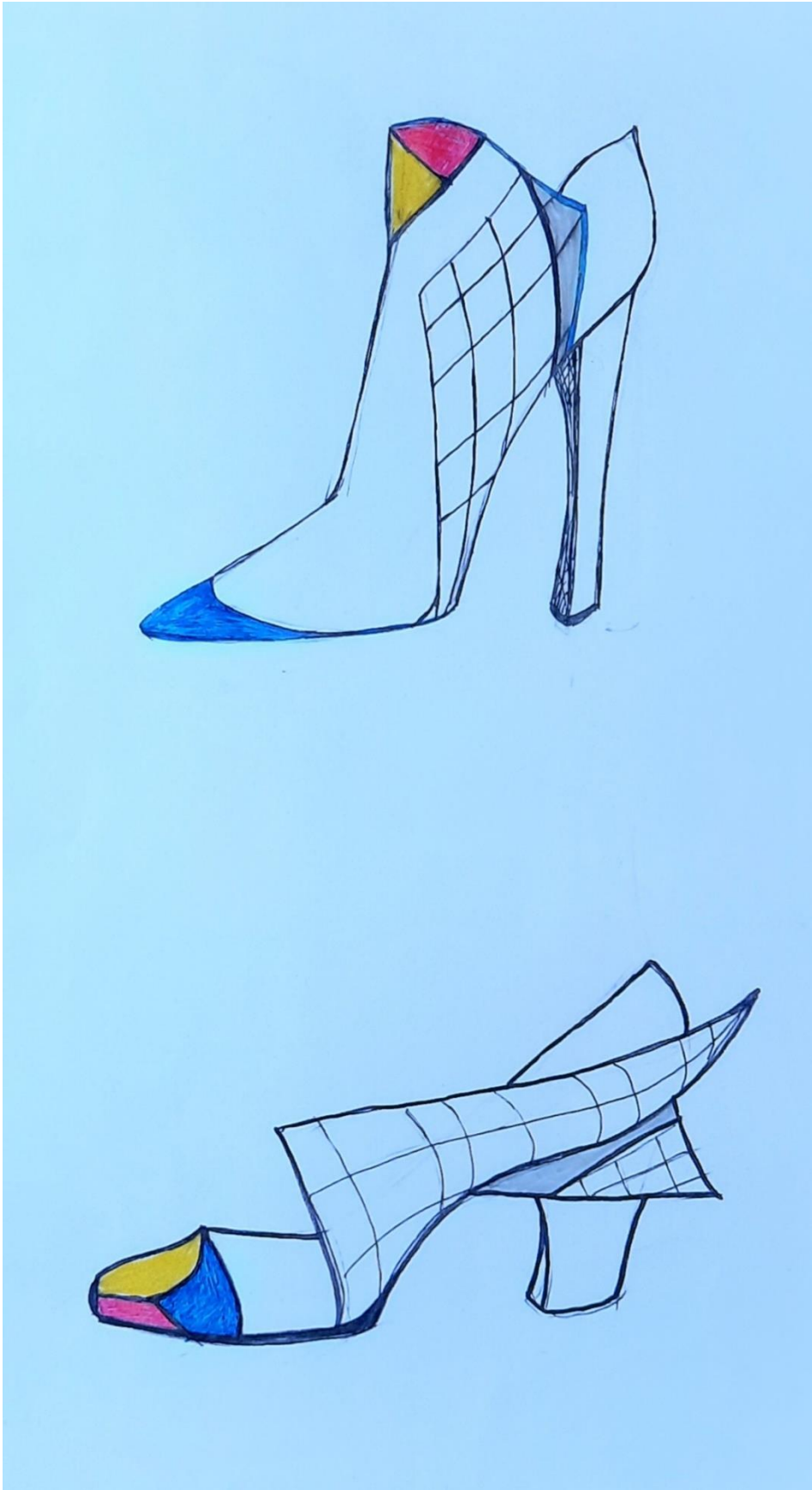
Skica 21 i 22

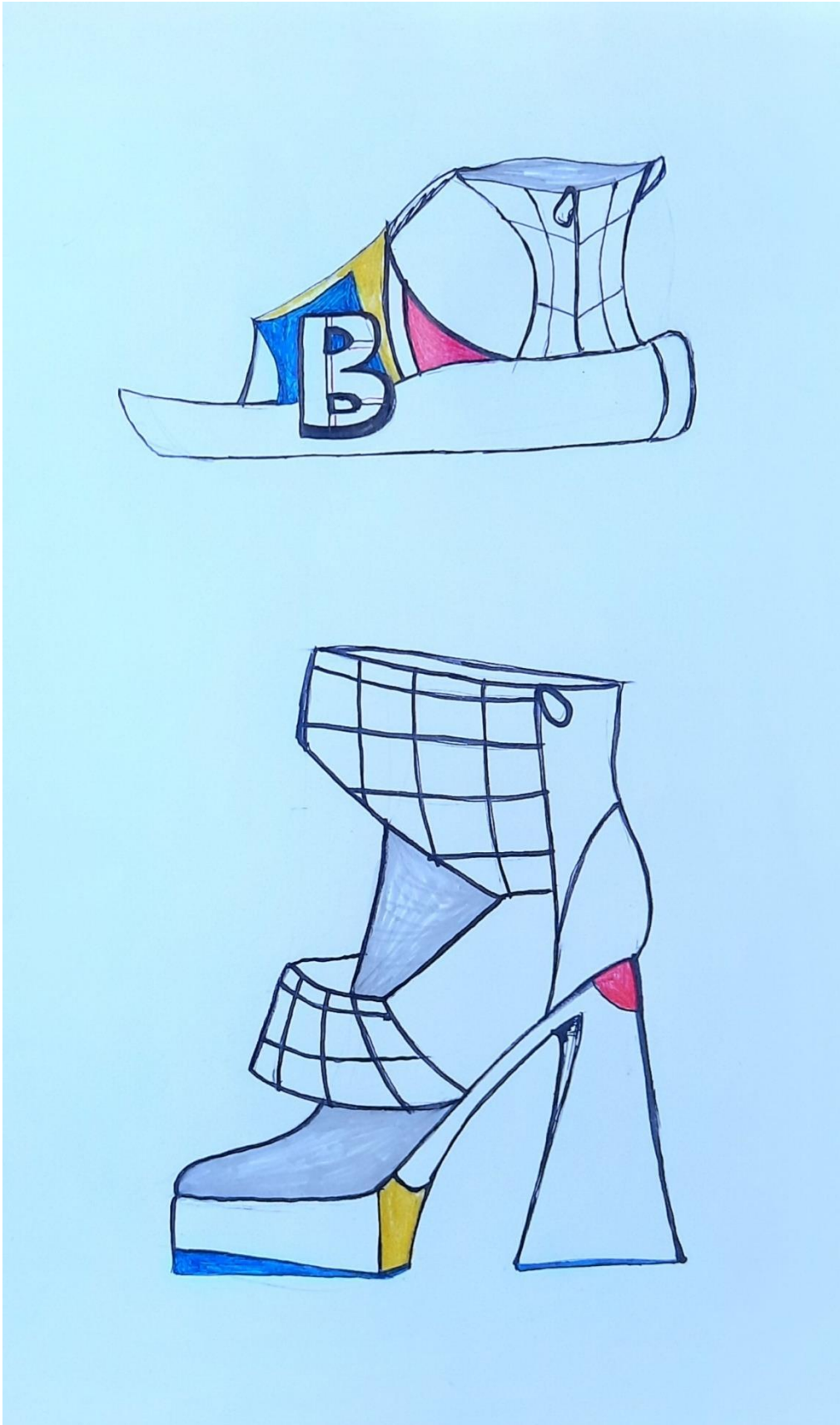
Skica 23 i 24

Skica 25 i 26

Skica 27 i 28

Skica 29 i 30

5. ZAKLJUČAK

U ovom završnom radu duboko smo istražili utjecaj Bauhaus arhitekture na modu danas. Kroz analizu temeljnih principa Bauhaus pokreta, uključujući minimalizam, funkcionalnost, eksperimentiranje s materijalima i geometrijske oblike, razumjeli smo kako su ovi elementi pronašli svoje mjesto u svijetu mode. Bauhaus filozofija, koja je težila spajanju umjetnosti i tehnologije kako bi se stvorili praktični i estetski privlačni predmeti, pružila je inspiraciju modnim dizajnerima da istraže nove staze u svijetu mode. Kroz primjere iz stvarnog svijeta, vidjeli smo kako su modni dizajneri reinterpreterali elemente Bauhaus arhitekture, stvarajući tako kolekcije. Bauhaus nas podučava da forma i funkcija mogu zajedno postići savršenu ravnotežu, čime se stvara estetski zadovoljavajući i praktičan dizajn. Nadalje, raspravili smo kako se elementi Bauhaus arhitekture manifestiraju u suvremenim modnim trendovima, a njihova prisutnost u modnim kolekcijama svakodnevno nas podsjeća na naslijeđe ovog iznimnog dizajnerskog pokreta. Kroz eksperimentiranje s oblicima, bojama i materijalima, dizajneri nastavljaju proširivati granice i razvijati nove koncepte u modnom svijetu. U zaključku, možemo reći da je Bauhaus ostavio neizbrisiv pečat na svijet umjetnosti, dizajna i mode. Kroz ovo istraživanje, vidjeli smo kako Bauhaus nastavlja oblikovati našu svakodnevicu, podsjećajući nas na snagu i trajnost njegove estetike u svijetu dizajna i umjetnosti.

LITERATURA

1. Šuvaković, M.: Bauhaus; Ex-Yu recepcija Bauhauusa, Orion Art, Beograd, 2014.
2. <https://www.goethe.de/ins/hr/hr/kul/sup/bau/21522150.html> (20.08.2023.)
3. <https://elgrad.ba/bauhaus-ishodiste-i-inspiracija/> (20.08.2023.)
4. Žmegač V.: Od Bacha do Bauhauusa; Povijest njemačke kulture, Matica hrvatska, Zagreb, 2006.
5. <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=6344> (24.08.2023.)
6. Pevsner N.: Pioniri modernog oblikovanja; Od Morrisa do Gropiusa, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1990.
7. Argan, G. C.: Arhitektura i kultura, Logos, Split, 1989.
8. <https://hr.celeb-true.com/walter-adolph-georg-gropius-renowned-german-american-architect> (26.08.2023.)
9. <https://hr.thpanorama.com/articles/cultura-general/walter-gropius-biograf-a-obras-y-aportes.html> (26.8.2023.)
10. Šahinović, N.: Odnos mode i arhitekture, <https://hrcak.srce.hr/281614> (01.09.2023.), str. 3
11. <https://www.profil-klett.hr/predstavljam-se-svijetu-100-godina-bauhauusa-kao-inspiracija-za-produkt-dizajn> (02.09.2023.)

POPIS SLIKA

1. <https://hr.wikipedia.org/wiki/Bauhaus> (04.09.2023.)
2. <https://www.goethe.de/ins/hr/hr/kul/sup/bau/21522150.html> (04.09.2023.)
3. <http://galerija.metropolitan.ac.rs/index.php/GD2014-2015/AD108-Istorija-dizajna-2014-2015/Bauhaus-01/Enterijer-Bauhausa> (04.09.2023.)
4. <http://galerija.metropolitan.ac.rs/index.php/GD2014-2015/AD108-Istorija-dizajna-2014-2015/Bauhaus-01/Enterijer-Bauhausa> (04.09.2023.)
5. <https://www.jutarnji.hr/kultura/bauhaus-sto-godina-najvaznije-umjetnicke-skole-8266772> (04.09.2023.)
6. [http://galerija.metropolitan.ac.rs/index.php/GD20162017/AD108Istorijadizajna20162017/AD108-03/Bauhaus-Dessau Fensterfront](http://galerija.metropolitan.ac.rs/index.php/GD20162017/AD108Istorijadizajna20162017/AD108-03/Bauhaus-Dessau_Fensterfront) (04.09.2023.)
7. <https://www.thoughtco.com/walter-gropius-founder-the-bauhaus-177878>
(04.09.2023.)
8. https://hr.wikipedia.org/wiki/Tvornica_Fagus (05.09.2023.)
9. <https://www.dw.com/hr/no%C4%87-u-kolijevci-bauhausa/a-18618901>
(05.09.2023.)
10. <https://zadovoljna.dnevnik.hr/clanak/mondrianova-haljina-legendarni-model-bez-sava-koji-se-i-danas-kopira---507313.html> (05.09.2023.)

Skice 1 - 30